

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

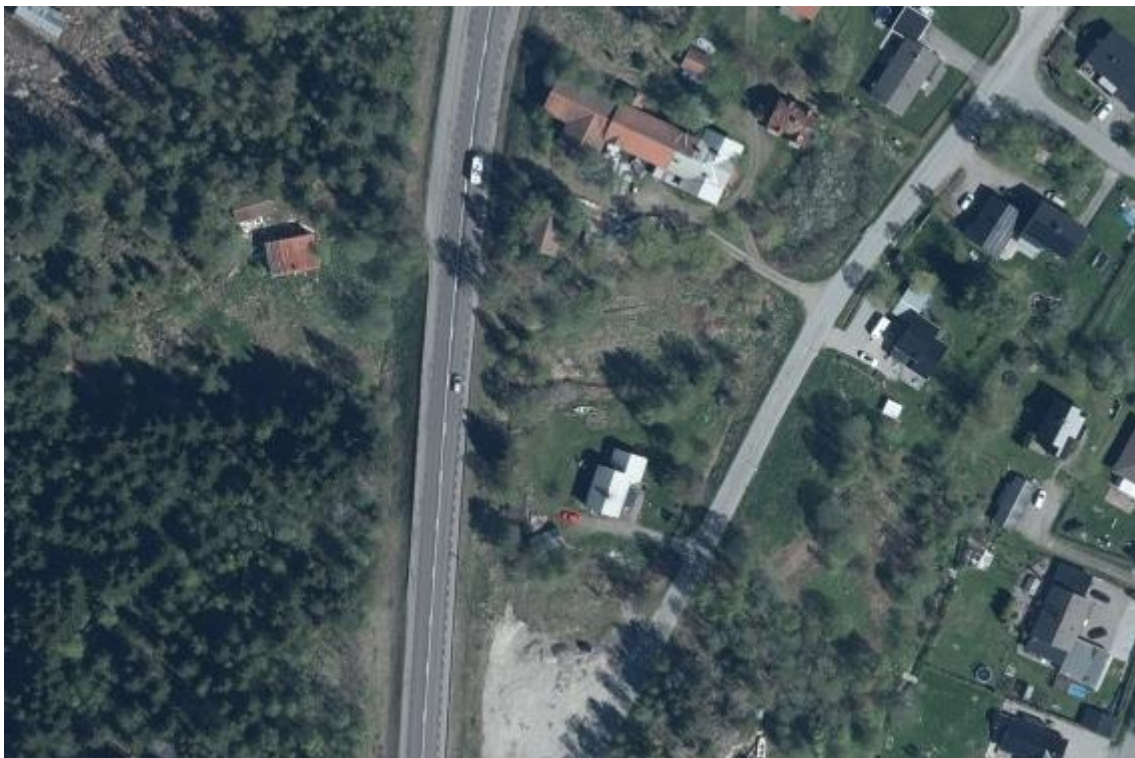
DnrBYGG.2021.346

Antagandehandling

Antagen 2023-05-25 BN § 49 och vunen laga kraft 2023-06-27

PLANBESKRIVNING

UPPHÄVANDE FÖR DEL AV BYGGNADSPLAN FÖR HARMÅNGERS CENTRUM I HARMÅNGER, NORDANSTIGS KOMMUN, GÄVLEBORGS LÄN

HANDLINGAR

Till planen hör:

1. Plankarta med bestämmelser 641102 DP – CENTRUM HARMÅNGER.
(plankarta för gällande detaljplan med området för upphävande skrafferat)
2. Denna upphävandehandling
3. Planbeskrivning tillhörande gällande detaljplan (bilaga 1)
4. Samrådsredogörelse 2023-01-13
5. Undersökning om betydande miljöpåverkan 2021-11-01
6. Fastighetsförteckning 2021-11-24
7. Granskningsutlåtande 2023-05-03

PLANFÖRFARANDE

Byggnadsnämnden beslutade 2021-10-28 BN § 112 att uppdra till samhällsbyggnadsenheten att ta fram förslag för upphävande av byggnadsplanen för Harmångers centrum, i Harmånger. Ett upphävande som krävs för att möjliggöra E4:ans nya dragning genom kommunen. Detta behöver göras för att möjliggöra fastställande av Trafikverkets vägplan för ny E4 som kommer ansluta till befintlig E4 vid föreliggande planområde.

Planprocessen regleras i 5 kap. plan- och bygglagen (2010:900). Aktuellt upphävande för del av gällande detaljplan handläggs med ett förenklat standardförfarande. Förfarandets olika steg redovisas nedan:

Standardförfarande

Uppdrag

Nordanstigs kommun har ansökt om planbesked för upphävande av byggnadsplanen för Harmångers centrum. Ett upphävande av planen möjliggör för en ny sträckning av E4 genom området.

Samråd

Förslag till planhandlingar upprättas. Myndigheter, sakägare och andra berörda ges möjlighet att lämna synpunkter. Samrådstiden pågår under tre veckor.

Underrättelse

När ett förslag till detaljplan har varit på samråd och bearbetats ska kommunen informera om nytt förslag till detaljplan på kommunens anslagstavla samt underrättar de som berörs av planförslaget.

Granskning

Innan planen antas ska kommunen låta förslaget till detaljplan granskas. Den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra detta skriftligen.

Granskningsutlåtande

Efter granskningstiden sammanställs inkomna synpunkter i ett granskningsutlåtande. Handlingarna revideras om det bedöms vara relevant.

Antagande

Byggnadsnämnden antar detaljplanen.

Laga kraft

Om ingen överklagar beslutet att anta detaljplanen inom tre veckor vinner detaljplanen laga kraft. Endast skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda kan ligga till grund för ett överklagande.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

Byggnadsnämnden beslutade 2021-10-28 § 112 att låta upprättade handlingar för upphävandet gå ut på samråd med berörda. Aktuellt förslag har därefter varit föremål för samråd, under tiden 3 december till 20 december 2021. Underrättelse skickades ut till sakägare och berörda. Förslaget fanns under ovannämnd tid att tillgå på kommunens webbplats samt i kommunhuset i Bergsjö. Totalt inkom 7 yttranden under samrådet. Varav fem var från myndigheter eller övriga instanser. Två synpunkter har inkommit från sakägare enligt upprättad fastighetsförteckning. Inkomna synpunkter och kommunens bemötande redovisas i upprättad samrådsredogörelse.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

PLANDATA

Områdets läge, areal och markägoförhållanden

Planområdet är beläget i Harmånger centrum längs med östra delen av Harmånger centrum. Området för upphävande omfattar ca 420 kvadratmeter i västra delen av planen mot befintlig E4. Området är del av privat fastighet, Backen 2:5, men är i dagsläget obebyggt samt del av kommunens fastighet Backen 2:1 som också är obebyggd.

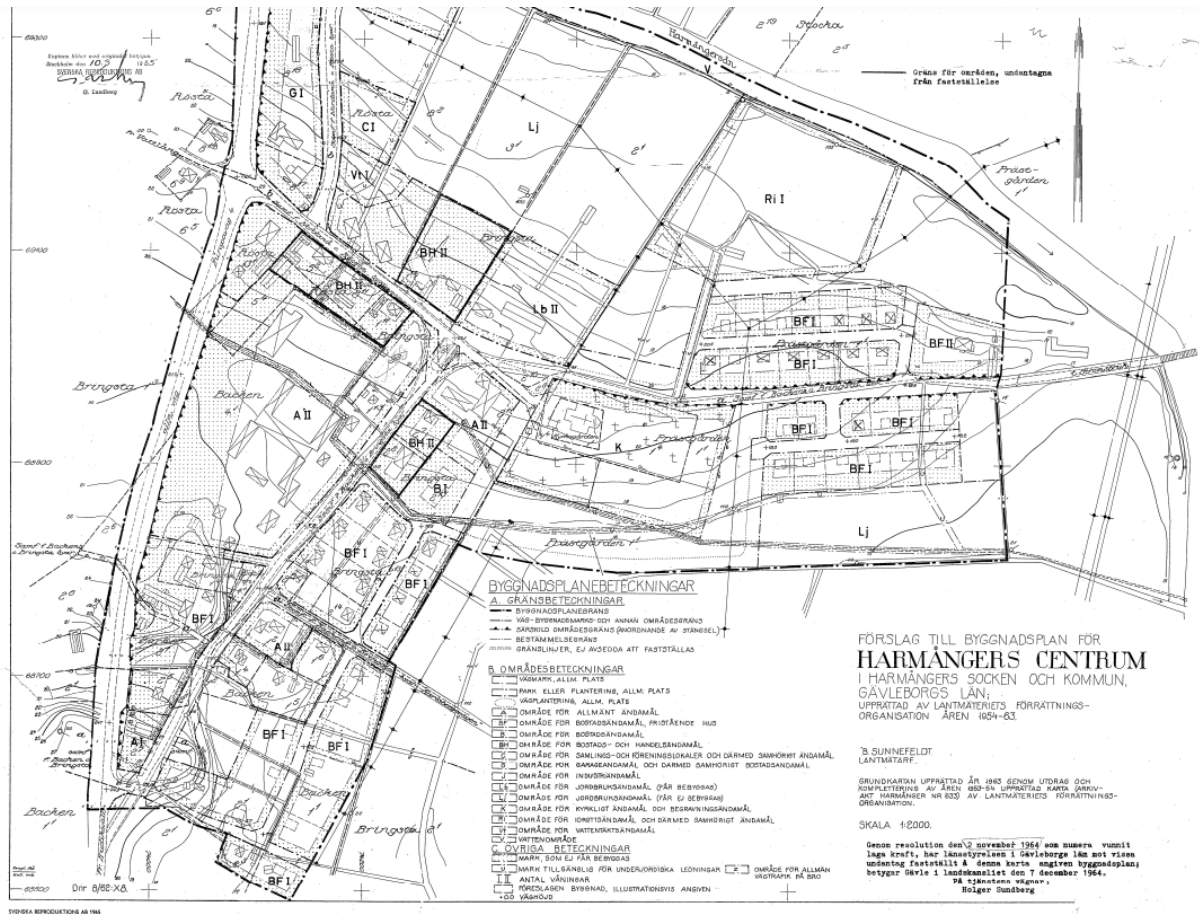
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer

Av kommunens översiktsplan (2004) lyfts vikten av utvecklingen av E4 genom kommunen. Aktuellt upphävande är ett viktigt steg för att möjliggöra en sådan utveckling. Bedömningen är således att ett upphävande för aktuell del av gällande detaljplan överensstämmer väl med översiktsplanens intentioner.

Detaljplaner och områdesbestämmelser

Nedanstående bild är den nu gällande byggnadsplanen som vann laga kraft 1964-11-02. Delar av planen har upphävts och ersatts av andra planer under årens lopp. Byggnadsplanen medger bland annat fristående bostäder samt allmänna ändamål. Området som behöver upphävas är planlagd för bostadsändamål med fristående hus. Denna del av området får dock inte bebyggas enligt planen då den också är planlagd med prickmark.

Karta 1. Nuvarande plan medger område för bostadsändamål med fristående hus i området som ämnas upphävas.

Trafikverkets vägplan

Nordanstigs kommun fick genom Byggnadsnämndens beslut 2021-10-28 BN § 116 ett positivt planbesked. Byggnadsnämnden gav även, genom beslutet, samhällsbyggnadsenheten i uppdrag att påbörja ett planarbete för att upphäva ett delområde inom gällande detaljplan.

Arbetet med vägplanen drivs av Trafikverket och sker fortlöpande. Den nya vägsträckningen påverkar flera intressen och utformningen av den tilltänkta sträckningen styrs av väglagen (1971:948) och miljöbalken (1998:808). För att Trafikverket ska kunna genomföra vägplanen krävs det att vägplanen inte strider mot gällande detaljplaner. För aktuellt område är område för utsläpp av dagvatten från trumma i strid med den markanvändning som gällande plan medger, varför ett upphävande för detta mindre område nu föreslås ske. Upphävandet syftar således till att möjliggöra fastställelse av Trafikverkets vägplan, som i sin tur är en viktig del i det fortsatta arbetet för att realisera E4:ans nya sträckning genom Harmångers.

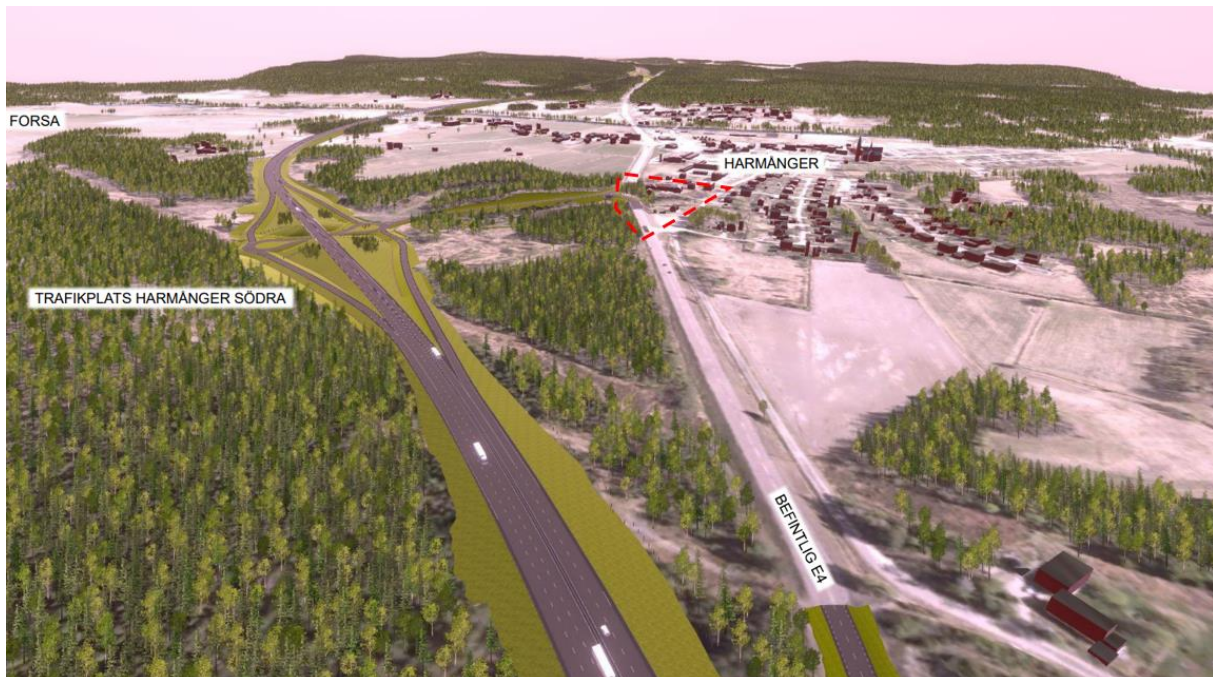
Byggnadsplanen upphävs i samband med att Trafikverkets vägplan för nya E4 fastställs. En fastställelse av vägplanen är beräknad till sommaren 2023.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

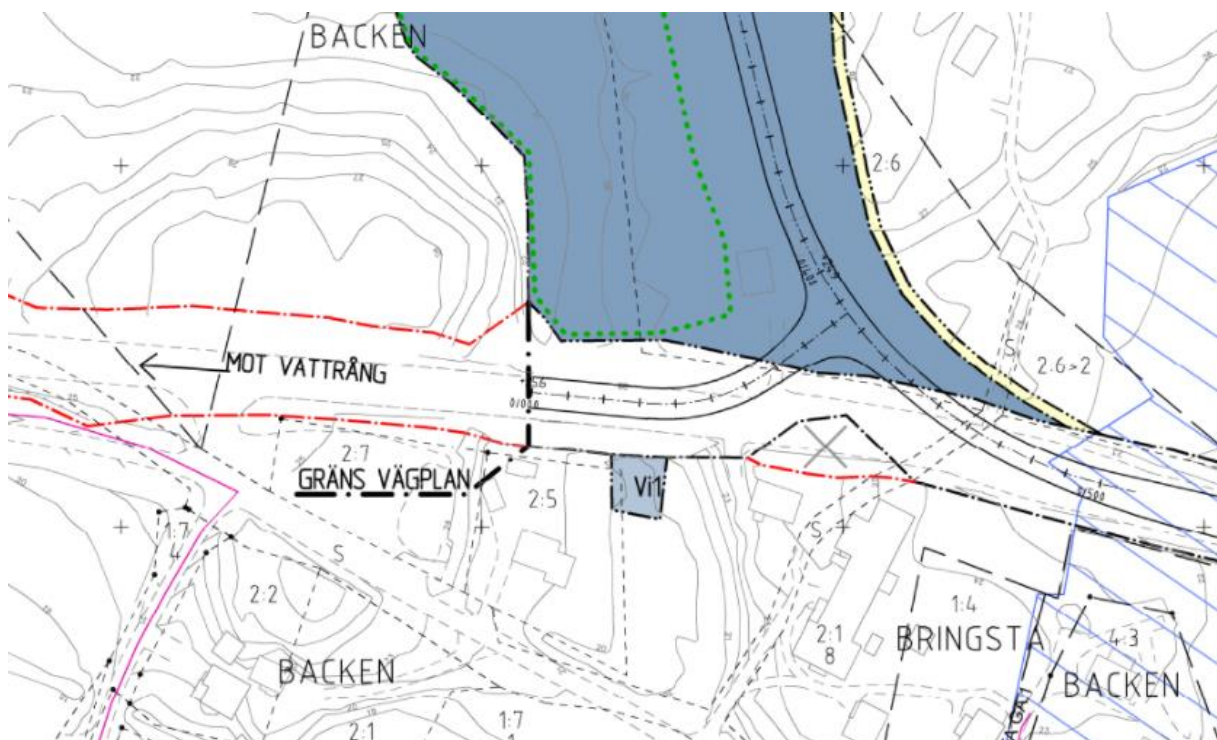
DnrBYGG.2021.346

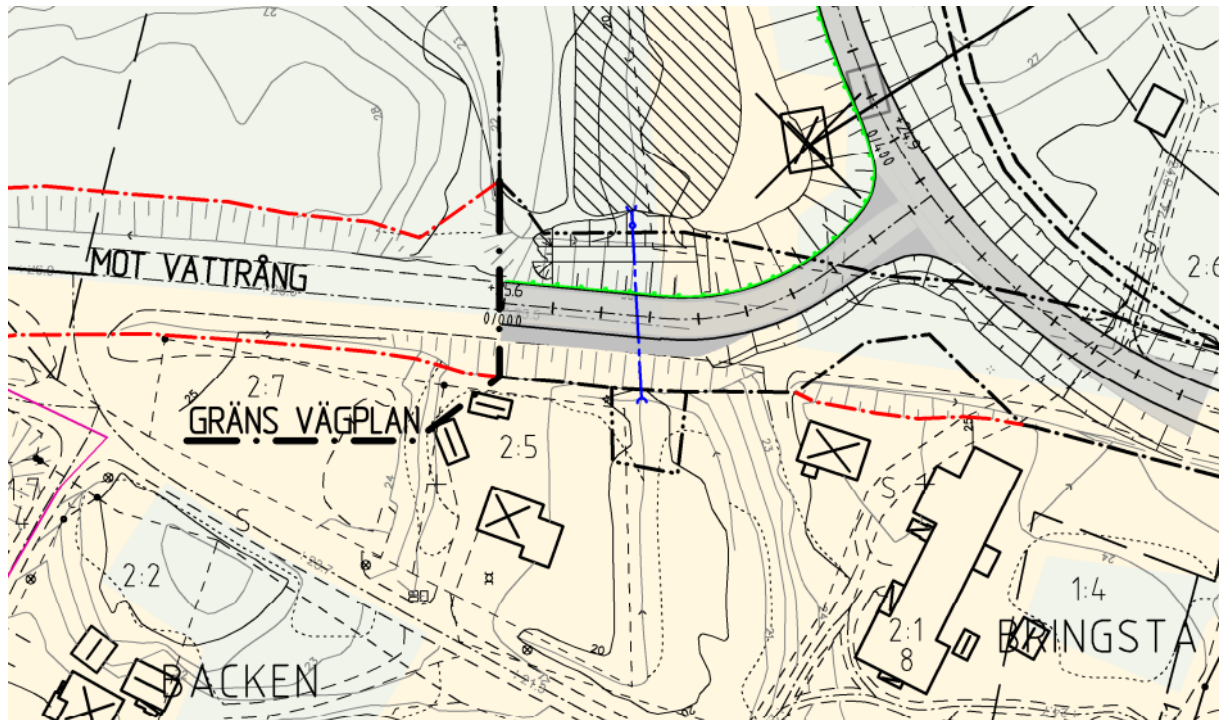
Karta 2. Översiktsbild över planerad E4 genom Harmånger med planområdet markerat i rött. Bild från Trafikverket.

Karta 3. Ny E4 med nya av- och påfarter med Harmånger i bakgrunden. Bild från Trafikverket.

Karta 4. Område som visar Trafikverkets markanspråk som påverkar närliggande fastigheter.

Karta 5. Utklipp från vägplanens illustrationskarta. På bilden framgår det att området tas i anspråk för att inte täcka igen den trumma som ska kunna leda dagvatten under vägen samt möjlighet för Trafikverket att sköta trumman över tid.

Riksintressen

Enligt 3 kap. 5-8 §§ och 4 kap. miljöbalken kan områden av särskild betydelse ur ett nationellt perspektiv vara av riksintresse. Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra, skada eller motverka dem.

Planområdet ligger inom riksintresseområden för planerad väg (E4) och befintlig väg E4.

Strandskydd

Strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv, såväl på land som i vatten.

Inom planområdet finns en mindre bäck/dike, denna bedöms inte beröras av strandskyddet.

Kulturskydd

Inom planområdet finns inga kulturhistoriska lämningar eller kulturskydd.

Naturskydd

Enligt 3 kap. 2-5 § miljöbalken ska stora opåverkade områden, ekologiskt känsliga områden, åker och skog av nationell betydelse samt fiskevatten skyddas mot påtaglig skada. Föreslagen upphävning tar inte i anspråk något sådant område.

Områden med värden som har betydelse ur allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller med hänsyn till friluftslivet ska, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan medföra påtaglig skada. Tillgången till naturområden inom planområdet är begränsad, ett upphävande av planen anses inte ha någon påverkan på dessa områden.

PLANFÖRSLAG

Planområdet är beläget i södra delen av Harmångers centrum, öster om befintlig E4.

Den sydvästra delen av byggnadsplanen ämnas upphävas. Stora delar av planen är redan upphävd och ersatt av nyare planer.

Fastigheten BACKEN 2:5 är bebyggd av enbostadshus och BACKEN 2:1 är den obebyggda allmänna yta som Trafikverket idag har delvis vägrätt för befintlig E4.

Inom gällande detaljplan innebär detta att mark som planlagts för bostadsändamål (prickmark) och allmän platsmark upphävs. Dessa markanvändningar blir, inom angivet skrafferat område, inte längre reglerad genom detaljplan, ett planlöst läge uppstår. Detta resulterar i att området inte längre begränsas av planens bestämmelser och nödvändig dagvatten-trumma för ny E4 anläggning möjliggörs inom området.

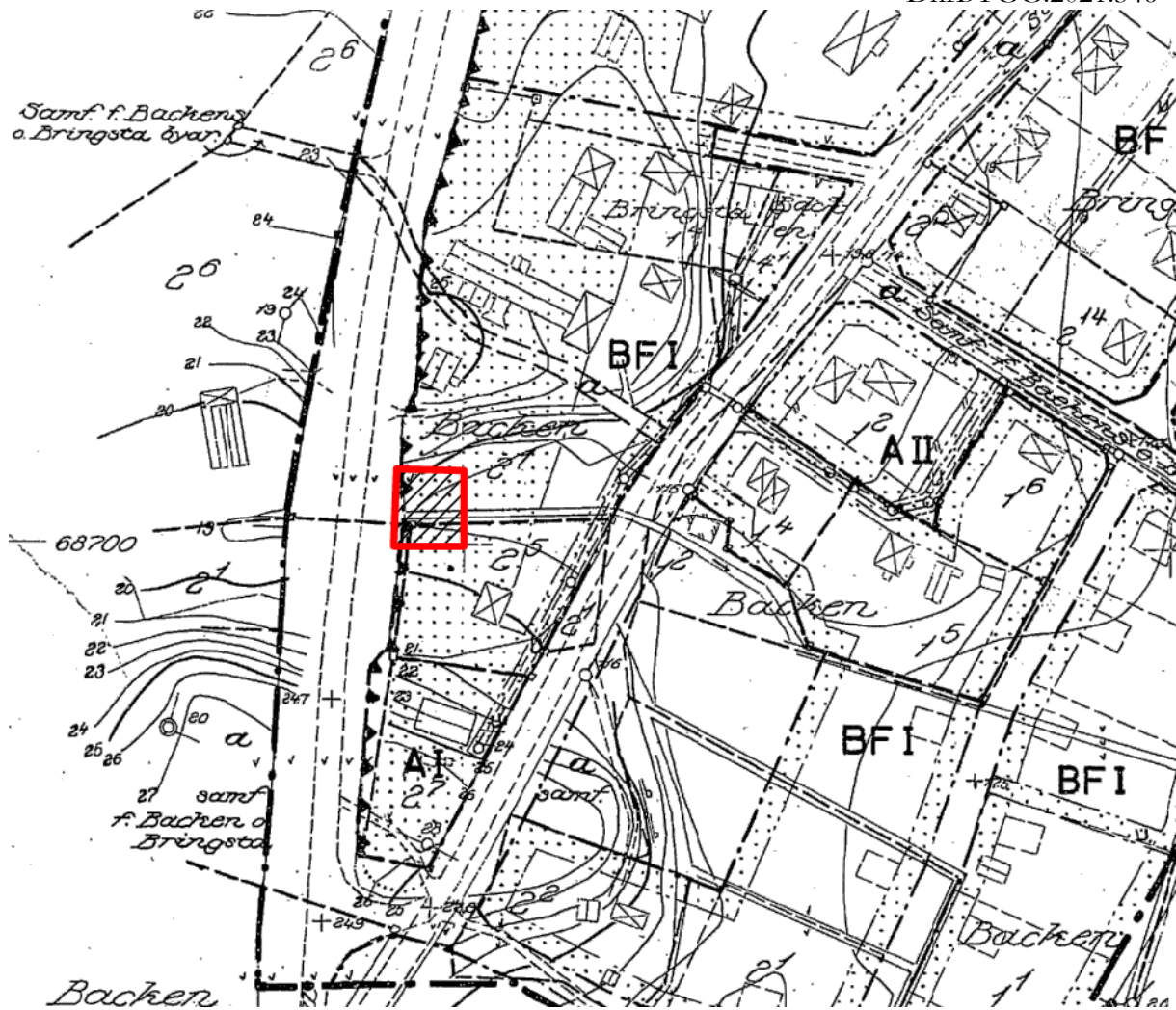
Ett upphävande av detaljplanen ställer högre krav på handläggning av framtida åtgärder inom området som kan komma prövas genom bygglovsprövning. Framtida större åtgärder kan även komma att kräva ny detaljplanering. Området kommer vid ett upphävande klassas som sammanhållen bebyggelse och omfattas av samma regler som gäller övrig sammanhållen bebyggelse i kommunen. Sammanhållen bebyggelse regleras i PBL 2010:900 1 kap. 4§.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

Karta 4. Utklipp från plankartan. Område i rött ska upphävas.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Ett upphävande enligt förslaget kommer inte att påverka befintliga vatten-och avloppsförhållanden. VA-ledningar finns inom området för upphävandet och en sträcka av tidigare redovisade öppna diken för dagvatten innefattas också av området för upphävandet. Ett planlöst läge förändrar emellertid inte rådande förhållanden sett till VA-ledningar och dagvattenlösningar. Om föreslagna åtgärder enligt vägplanen innebär påverkan på något av ovanstående ansvarar Trafikverket för detta.

Skydd av ledningar

Alla ledningar inom området ska, så långt det är möjligt, samlas för att minimera antalet ledningsstråk och utbredningen av dessa. Eventuella behov att reservera mark för allmänna ledningar, flytt- eller ombyggnad av ledningar till följd av genomförandet av vägplanen ansvarar och bekostar Trafikverket.

MILJÖKONSEKVENSER

Miljö kvalitetsnormer och miljömål

Miljö kvalitetsnormer (MKN) finns för föroreningar i utomhusluft, vattenförekomster, föroreningar i fisk- och musselvatten och omgivningsbuller. Ett upphävande bedöms inte påverka MKN. Inom ramen för Trafikverkets arbete har och ska den nya vägsträckans påverkan på MKN beaktas.

Riksdagen har beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål för Sverige. Inget av dessa anses beröras eller påverkas av aktuellt upphävande. Den nya vägsträckan kommer dock att beröra de uppsatta målen, varför det åligger Trafikverket att även här redogöra för hur målen påverkas och påverkas av en ny E4.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Mark- och vattenområden

Natur- och terrängförhållanden

Det område längs E4 som föreslås upphävas består mestadels av blandad skog och vegetation inom fastigheten Backen 2:5 och Backen 2:1.

Platsbild 1. Vegetation vid området där byggnadsplan ska upphävas.

Natur-och terrängförhållandena blir opåverkade av aktuellt upphävande. Ett planlöst läge innebär ingen förändring av befintlig markanvändning i praktiken. Då Trafikverkets anläggning i området endast innebär att område för dagvattentrumma möjliggörs kommer inte ovan beskrivna förhållanden påverkas nämnvärt. Det som behöver förändras av de åtgärder som föreslås av vägplanen vid genomförande ansvarar Trafikverket för.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

Vattenförhållanden

Syftet med upphävandet är att Trafverket vill säkra åtkomst och möjliggöra byte av befintlig dagvattentrumma som leder vatten från delar av deras väganläggning.

Rekreation och friluftsliv

Inga värden kopplar till rekreation och friluftsliv bedöms finnas på platsen idag och ett upphävande påverkar följaktligen inte möjligheten till rekreation och friluftsliv.

Geotekniska förhållanden

Bedömningen är att de geotekniska förhållandena inte har någon påverkan på eller av aktuellt upphävande.

Förorening av mark och vatten

Ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom området för upphävandet. Om frågan om sanering skulle bli aktuell ska den hanteras enligt miljöbalkens bestämmelser och ansvaret för detta åligger Trafverket i samband med genomförandet av vägplanen.

Bebyggelseområden

Befintliga förhållanden

Inom området som omfattas av aktuellt upphävande finns ingen bebyggelse, däremot angränsar området till befintlig bebyggelse.

Kommunikation och trafik

Som tidigare redovisats nyttjas befintlig E4, som angränsar till området som ska upphävas, för motorburen trafik. Denna väg kommer finnas kvar efter Trafikverkets projekt och Trafikverkets kommer fortsättningsvis också vara huvudman för väg. Ett upphävande enligt förslaget innebär inga förändringar i trafik eller kommunikation.

Landskapsbild

Ett upphävande enligt aktuellt förslag lämnar landskapsbilden oförändrad.

Störningar, risk och buller

Områdets direkta närhet till befintlig E4 innebär att området idag är utsatt för buller och vibrationer. Något som förändras när E4 flyttas vilket kommer innebära minskat buller för närliggande fastigheter. Trafikverket hanterar eventuella bullerstörningar som uppkommer som följd av genomförandet av vägplanen.

Trygghet och tillgänglighet

Fotgängare och cyklister ska idag inte nyttja befintlig E4. Framöver kommer dock denna väg vara mer tillgänglig för fotgängare och cyklister. Bedömningen är samtidigt att förbättringar skulle kunna göras för att öka vägsträckans trygghet och tillgänglighet. Ett upphävande i sig bidrar inte till förbättring av rådande förhållande, däremot möjliggörs fastställandet av vägplanen, vars åtgärder i sin tur förespås bidra till både ökad trygghet och tillgänglighet på platsen.

Sociala konsekvenser

Människor i alla åldrar, med olika typer av funktionsvariationer, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället och detta ska beaktas fullt ut vid nybyggnation. Alla gemensamma ytor skall göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper i samhället, så långt det är möjligt och inom rimliga kostnader. Ett upphävande av föreslaget område bedöms inte få negativa sociala konsekvenser, däremot kan ett möjliggörande av vägplanen bidra till positiva sociala konsekvenser.

Barnens perspektiv

Upphävandet bedöms inte påverka barnperspektivet.

MILJÖKONSEKVENSER

Miljöbedömning

Enligt 6 kap. miljöbalken (1998:808), om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program, ska den myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen. Detta om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekten i planeringen så att en hållbar utveckling främjas, i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken.

Bedömningen ska göras enligt de kriterier som anges i *förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar* och ska alltid utmynna i ett motiverat ställningstagande. Innan kommun eller myndighet tar ställning till om betydande miljöpåverkan kan antas uppstå ska den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen, programmet eller ändringen, ges tillfälle att yttra sig. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Om förändringen antas innebära betydande miljöpåverkan ska det upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där konsekvenserna identifieras, beskrivs och bedöms. Kravet på innehåll återfinns i 6 kap. 12-13 §§ miljöbalken. Hänvisningar till detta görs även i 4 kap. 34 § plan- och bygglagen.

Ställningstagande till betydande miljöpåverkan

Upphävandets genomförande bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan, vilket innebär att ingen MKB behöver upprättas.

GENOMFÖRANDE

Administrativa frågor

Tidplan

Upphävandet beräknas antas under andra kvartalet 2023 och beslutet om antagandet bedöms vinna laga kraft under samma period.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

Genomförandetid

Upphävandet för del av detaljplanen är genomfört när förslaget antagits och vunnit laga kraft. Således är en genomförandetid för upphävandet ej aktuellt.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Nordanstigs kommun ansvarar för upprättandet av aktuellt upphävande och Trafikverket ansvarar för det fortlöpande arbetet med fastställelse av vägplanen.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsbildning

Behöver fastighetsbildning ske inom ramen för vägplanens genomförande åligger ansvaret Trafikverket. Trafikverket kommer behöva inskränkt vägrätt för området som upphävs.

Ledningsrätt, servitut m.m.

Befintliga och eventuella behov av framtida ledningsrätter och servitut hanteras av Trafikverket i efterföljande genomförande av vägplanen. Trafikverket kommer behöva inskränkt vägrätt för området som upphävs.

TEKNISKA FRÅGOR

Behov av ytterligare utredningar

Något behov av ytterligare utredningen för aktuellt upphävande bedöms inte föreligga.

EKONOMISKA FRÅGOR

Planekonomi

Nordanstigs kommun ansvarar för upprättandet av aktuellt upphävande. Alla kostnader för upphävandehandlingarnas framtagande och formella handläggning bekostas av kommunen.

SAMRÅD/GRANSKNING

Efter samråd respektive granskning kommer inkomna synpunkter att sammanställas i en samrådsredogörelse respektive granskningsutlåtande. Handlingarna kommer att revideras/kompletteras om så bedöms vara relevant.

Planfrågor diskuteras med berörda under arbetes gång.

NORDANSTIGS
KOMMUN

Upprättad: 2021-11-29
Reviderad: 2023-05-03

DnrBYGG.2021.346

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Kommunens handläggare

Nordanstigs kommun
Samhällsbyggnadsenheten
Plan- och bygglovskontoret

Isabelle Törnhult
Planarkitekt

Fredrik Spjut
Planarkitekt